

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdasági s társadalmi lap.

A BALKÖZÉPPÁRT KOZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször, u. m. hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési feltételek: helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve. Egész évre 10 frt. Félévre 5 frt. Negyedévre 2 frt 50 kr. Egy óra 1 frt. Előfizetheti helyben a kiadóhivatalban a debreczeni részvény-

nyomdában, aztán Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedéseikben, vidéken a postahivataloknál.

Hirdetési díj: négy hasábos petit sor 5 krajczár. Nagyobb terjedelmű s több

izben megjelenő hirdetéseknek leengedés történik. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nyiltterben megjelenő közlemények minden sora 20 kr. A hirdetések a szerkesztési irodában vétetnek fel.

Az előfizetési s hirdetményi pénzek a kiadóhivatalba, a lap szellemi részébe tartozó közlemények a szerkesztési irodába Tiszabankház (Főiacz 1534. sz. a.) címezendők.

Julius 28.

Nem lehet célunk, hogy csak kivonatilag is üsmertessük azon beszédeket melyek a tegnapi lapunkban közölt tárgyra vonatkozólag pártunk tagjai és az ellenzék más árnyalatai részéről előadottak. Utaljuk olvasóinkat azokra, melyek részint egész terjedelmükben, részint kivonatosan lapunkban közöltettek.

Itt csupán annyit jegyzünk meg, miszerint főleg az adók tárgyában behozatni kívánt intézkedések ellenében Péchy Tamás elvokunk egy higgadt államférfiui beszédben, — a sajtóügyi és vizsgálati fogságra vonatkozólag pedig Szontagh Pál elvbarátunk, szép és hatalmas érvelésekkel bebizonyították, hogy a központi bizottság által követelt indítványok jogilag igazságtalanok, állambölcsészeti képzetlenségek, a gyakorlatban ki sem vihetők s még a legtisztább és részrehajlatlanabb eljárás mellett is, — mindenkire egyenlő következménnyel — nem alkalmazhatók; s valóban csak is arra célzó, hogy a fenálló időleges kormánypart kezében hatalmas korteskedési fegyverekül szolgáljanak.

Érezvén súlyát ez okoknak a jobboldal: a beszédek elferdítésének mesterségéhez és a gyanúsítás nemtelen fegyveréhez folyamodott.

Ráfogta pártunkra, hogy mi a gonosztevők szavazatjoga, az állam iránti köteleességek megszegői mellett kardoskodunk, hogy a mi hazafiságunk csupán addig tart, a míg adót nem kell fizetnünk.

Ismerik olvasóink azon izgatottságot, mit a kicsi Pulszkynek és Eötvös Károlynak méltatlan beszédei támasztottak a képviselőházban. Két egész nap oly izgalmasak voltak a ház tanácskozásai, melyek fájdalommal és mély keserőséggel töltötték el a hazafi kebleket.

Nem azért, mivel Pulszky és Eötvös úgy beszéltek, de mert éretlenségeik a jobboldal és kormány által nem utasítottak vissza, sőt helyesléssel fogadtattak és a belügyminiszter által is saját gyermekül elismertettek.

Legfőképen pedig azért, mivel a közpárti Huszár Imre által sikra szorított pénzügyminiszter, Ghyecy K. is, annak daczára, hogy bevallá, miszerint tudtán s tanácsán kívül tervezettek azon intézkedések s nem is vár azoktól valami nevezetes eredményt az adók befolyására nézve, — hozzájáralt azokhoz.

Ez által nyilvánvalóvá tette, hogy a reformkérdésekben azon különállás, melyet minisztertertsai ellenében tárczavállalása alkalmával oly módon fentartott, hogy régebben halogtatott elveivel a belügyi reformok terén soha ellentétbe jönni kénytelen ne legyen, — megszünt, — s hogy a régi Ghyecy Kálmán nincs többé, — és pedig nincs többé, nemcsak minisztertertsaival szemben, de nincs a kormánypart ultrái ellenében sem, kiknek célja a hazafiság, politikai morál és az állam iránti kötelezettségek teljesítésének szentsége felől nagy garral hirdetett phrasisek álczája alatt, az új választási törvényben megcsinálni minden eszközt, mely alkalmas legyen a párturalmat — és abban az ő befolyásukat fentartani.

Ghyecy K. ama nyilatkozata leverő hatást gyakorolt a kedélyekre, mert ebből világos lett, miszerint ő vagy egyszerű eszközzé leendő pártjának kezében, vagy ha a korteskedés terén megtagadni fogná szolgálatait, egyszerűen félre fog löketni az által.

Ez okon azon már-már nagyon is elvékonyult remények, a melyeket állami háztartásunk rendbeszedésére nézve személyéhez kötött a közvélemény — teljesen megsemmisültek.

Mert hazánk nyomorult pénzügyi viszonyait csupán azon miniszter lehet és lesz képes rendezni, ki pártjának tud is, mer is, akar is valódi feje és vezére lenni. De azon miniszter, ki pártjának szélsőségei által tolatik, tolatatik oly irány felé, melyet nem saját esze jelölt ki és melynek eredményeiben önmaga sem bizik: az pénzügyeink rendbehozásának Herkulese — fájdalom! többé nem lehet.

És ha nem lehet Ghyecy K. lesz-e Kerkápoly, kinek pénzügyminiszteri értékéről multjának eredményei tesznek lesújtó bizonyosságot; és a ki hasonlólag Ghyecy Kálmánnal beismerte, hogy bizony az adókra vonatkozó cikkek nem fogják rendezni államháztartásunkat; legfőleg külföldi hitelezőink előtt fogják mutatni az irányt, hogy elvégre annyira kívánunk gazdálkodni, miszerint még szavazatjogát is elveszszük annak, a ki a mult évről adós maradt 50 kr adóval, de megahagyjuk azt, a ki előbbi évekről tartozásban maradt — több ezerekkel; vagy megfizette a reá azon kerületben, hol választás végett magát beiratni akarja, — kivetett néhány forintnyi adóját, de az ország többi részeiben birt vagyoni és üzletei után járó, sok ezerekre menő adóval adós maradt. Kérdjük, az ily miniszteri ész fogja rendezni államháztartásunkat?

Vagy talán Szilágyi Dezső Paczolayval fogják azt rendezni, az adókra vonatkozó ama cikkekkel, melyeket emez a választási törvény gyöngyének, amaz vezéresillagának nevezett?

Ama Szilágyi Dezső, ki a központi bizottságban — mint már érintettük, — a mellett kiüzdött, hogy bevéssék a törvénybe, miszerint ha a pénzügyminiszter ad valakinek adófizetési haladékat, akkor az a választólajstromba felvéssék; s ez által annak semmi és senki által nem ellenőrizhető hatalom adassék, rendkívüli befolyást gyakorolni a választók lajstromának összeállítására?

Tisza K. beszédéből emlékeznek olvasóink, miszerint ő napnál világosabban kimutatta, hogy hazánk climaticus viszonyai között, gyakran fordulnak elő esetek, hogy nem egy — de több választó kerületek, sőt nem egy de több megyék, távolról jövő — nagy földárak, avagy aszályok által, teljes terméketlenséggel sújtatnak, s hogy ily esetekben a pénzügyi kormány kötelessége, tömegesen egész vidékek valamennyi választóinak adófizetési haladékat engedni; ily viszonyok között azután, egész vidékek — választókerületek, sőt megyék mindazon választóitól megvonni a szavazatjogot, kik az uralkodó inségben kénytelenek voltak haladékat kérni, erkölcsi le-

hetetlenség. Van tehát, vagy nincs benn a törvényben azon tétel, hogy a pénzügyminiszter engedhet adófizetési haladékat anélkül, hogy az ez okon elmulasztott adófizetésből hátrány származzék a választó választási jogára nézve; mindenesetre előállhatnak, és majdnem bizonyosan elő is fognak állani, számtalan esetek, — hol a p. ü. miniszter adóhaladékat fog engedni, de azért az illető nemfizetők befognak iratni a lajstromba, másutt pedig megfogja tagadni a haladékat s az illető nemfizetők kifognak uttetni választói jogaikból.

Ennek ellenében az országos ülésen, azt vitatta Szilágyi Dezső, a „vezéresillag“ megalkotója, hogy miután a törvény nem mondja ki, hogy választóképesek maradnak azok, kik adókat azért nem fizették be, mivel halasztási engedélyt nyertek, az ilyenek is kifognak maradni a választási jogból: semmi körülmények között nem lehetend a p. ü. miniszter halasztási engedélyei útján korteskedést tizni a választólajstromok összeállítására. És felszólítá az ellenzék, hogy ha nem hiszi, miszerint a jobboldal így érti e dolgot, ám tegye próbára lelkiismeretét, és hozzon be oly módosítványt, mely világosan kifejezze, hogy a p. ü. m. által engedett adófizetési haladékok sem mentik meg az adóval hátrányban állók választói jogát?

Őszintén kimondjuk, hogy alig hatott reánk valami fájdalmasabban, mint a jobboldal eme fényes szónoklati tehetséggel megáldott s minden esetre legkellemesebb ilju szónokának azon sivársága, mely ama felhívásban tükröződik. Hiszen neki, sokkal több esze és élesebb belátása van, mintsem ne tudná, hogy az ellenzék, a kinek lelke előtt nem pártjának uralomra jutása a főcél, de az igazság és méltányosság, hogy az ellenzék mondom oly indítvánnyal nem állhat elő, — mely azt foglalja magában, hogy ha egy-másra következő több évek sanyarúsága miatt egész nagy területeknek lakói részére is mulhatatlanul szükséges leendő adóhalasztásokat engedni, a sors csapásai még az által is sulyosbittassanak, hogy még választói jogaikat is legálább egy időre menthetetlenül elveszítsék.

Tartsa meg magának Szilágyi Dezső ur az ily igazságosságot, törvényhozói egyenességet és politikai bölcsességet, mi az ellenzék — legálább a balközép — nem kériünk belőle. Tartsa meg az ily politikai moralt magának és pártjának, mely ma őt vezérévé emelte.

Tudják olvasóink a szavazás eredményét. A jobboldal győzött az adók kérdésében 141 szavazattal 116 ellenében, és így 25 szótöbbséggel. Fájdalom, hogy a baloldal részéről többen voltak távol 25-nél. És így ha minden baloldali képviselő, a kit betegség nem köt ágyához, megtette volna kötelességét a szavazásnál: eme szégyenfolt sem esett volna parlamenti történetünk lapjaira.

A Deákpárt részéről jelentékeny tagok, mint Horváth Lajos, Gorove stb. — elmenekültek a szavazás elől. De mindez sovány vigasztalás magokra nézve is, az ügyre épen semmi.

A tjavaslatnak azon része, mely kirekeszti a választási jogból — a vizsgálati fogságban levő

316-08=52-68, tehát

6

avelykkel hosszabb;

éternek. A magyar
-szor valamivel több
(centi) méter, tehát
vel valamivel több.
összmértékre nézve,
án számíthatni.

mértéknél: a minek
szer = négyszegm-

ési négyszegölnek a

hektar, a mi tehát
zélé is 10, hossza is
00 annyira nő.

Ellenőr"

ayonne-ból érke-
t 12 új ágyu és
kon a carlisták

Eugenia excsa-
a badeni nagy-
Louis Napoleon
nbergbe.

A köztársasá-
servativ elem le-
többséget a fel-

gence Hav is" je-
vizsgálatokból ki-
ok a spanyol ha-
el. A fegyverek
es tengeri uton
és felozlatásá-

ó Antal.

László.

nyilvános árve-
dőlül f. 1874. évi
D-ik napjának d.u.
zetvén, arra a t.
adékozók az in-
égébe tisztelettel

Leg	Lejárat
40	1873. aug. 1.
50	" jul. 19.
00	1874 febr. 28.
80	1873 aug. 1.
80	" máj. 11.
40	" sept. 22.
80	" jun. 16.
80	" apr. 19.
40	" " 22.
80	" máj. 1.
55	" szept. 21.
80	" aug. 15.
00	1874 febr. 15.
80	1873 jul. 15.

a, 1874. jul. 22.

Az igazgatóság.

esetleg és gyakran teljesen ártatlanokat is. Szavazás alá kerülvén, mellette 129, ellene 129 szó emelkedett. Ezen az összes jogtudomány, és a humanitás által abszurdnak, és szegényítőnek ismert rendelkezés tehát nem nyert többséget. S a szavazatok egyenlősége esetén, az elnök volt kénytelen dönteni. — Parlamenti szokás, és jog-elvük szerint, az elnök ilyenkor a létező mellett szokott szavazni. Perczel Béla, a mi elnökünk, a mérleget azon többség részére döntötte, melynek kebeléből ezen szavazásnál Csengery A. a folyó-sókra menekült.

Eme tárgyalások és szavazatoknak kimaradhatatlanul lesznek hatásai, következőképpen, nem csak a választási törvénynek további tárgyalásaira, de a pártok beléletére nézve is, mikről azonban később fogunk szólni.

* **A főrendiház** mint képviselői körökben beszél — a választási törvényjavaslatot még ez ülésszak folytán tárgyalás alá veszi, és pedig azt en bloc elfogadja, úgy hogy az összeírás már szeptember vagy legkésőbb október havában megkezdethessék.

— **Tarcsáról** a következő közleményt veszi az „Egyetértés.”

1874-ben történt Londonban, hogy egy képviselő választása ellen kérvényt nyújtottak be a parlamentnek. A beadott kérvény folytán a ház egyik ülésében az elnök fölkel és elmondja, miszerint néhány nap előtt egyik választókerületben oly egyén választatott meg képviselőnek, ki négy hónapig a londoni örültek házában volt; a nélkül tehát, hogy a beadott kérvény tárgyalás alá vétetnék, a parlament kívánságának vél kifejezést adni, midőn itt a megválasztott képviselő urat ezennel ünnepélyesen felszólítja, miszerint a parlament tekintélyének megóvása tekintetéből a képviselő állásáról köszönjön le. Az illető képviselő anélkül, hogy csak egy hangot is emelt volna, leköszönt a képviselőségről s örökre elhagyta a parlamentet.

Szabó Lajos a mádi választó kerület legujabban megválasztott képviselője néhány év előtt Budán Schwarzer tébolydjában volt, nem négy hónapig — mint az angol képviselő, hanem sokkal hosszabb ideig. A választókerület ennél fogva elkészítette s utnak indította Szabó Lajos megválasztása ellen a kérvényt — az angol képviselőház példájára — mely szerint képviselő nem lehet az, ki a bolondok házában volt. M.

* **Koller közös hadügyminiszter**, mint több lap állítja, számos reformot tervez. Hogy e reformok iránya milyen, arról fogalmat adhat a „P. L.” egyik tegnapi közleménye, mely szerint a hadügyminiszter azt tervezi, hogy nem nevezi ki a tisztviszgat sikkrel letett egy évi önkénteseket tisztékké, mint ezt a törvény rendel, — és pedig azért nem nevezi ki, hogy az egy évi önkéntesek ne álljanak a „Berufs-Kadetok” utjában.

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Egy tallér.

Bűnügyi történet.

(Németből.)

(Folytatás).

„Közöld a gróffal jelenlétemben, az igazsághoz hiven, hogy Elvira atyai parancsodnak ellene mondott, határozza meg ő maga, hogy ennek dacára is óhajta-e az eljegyzést kikényszeríteni; önkényesen le fog akkor mondani róla. — Engedd át a többi batran testvéremnek. Henrik alkalmat enged a grófnak az önkényes visszalépésre, azért jót állok. Pénzzel meg vehető ez ember, és Henriknek nem lesz semmi összeg nagy, melylyel Elvirát e nyomorulttól megszabadítsa.”

„Gyűlöleted ismét igazságtalan vádolásra ragad el.”

„A következő meg fogja mutatni, hogy nem csalatkoztam.”

„Jól van Fritz, követni fogom tanácsodat. Nem vonom vissza szavamat, de ha a gróf visszaadja azt, akkor bele nem egyezem, hogy ez összeköttetés létrejöhön. Engedek kérelmednek Fritz, de jegyezd meg magadnak, hogy csak ez egyszer és soha többé. Terveimbe és családi körülményeimbe minden további beavatkozást kikérek. Ha a gróf önkényesen le nem mond Elviráról, akkor neje lesz, ennél maradunk!”

Stern Fritz annyit elért, különben makacs bátyjától, hogy örízkedett ellenmondása által őt megharagvítani; ezenkívül nézetei sikerében teljesen bízott és így az utóbbi fenyegetéstől nem volt mit tartania. Türelmetlenül várta most a gróf visszaérkezését; de egy

* **A keleti vasuti előleg s a Rotschild-consortium.** Mint említettük a Rotschild-consortium, melynél a keleti vasut második prioritásai elzálogosítvák, ezen prioritások kiváltásának határidejét meghosszabbította. Mint a bécsi „Presse” értesül, a prolongató akép történik, hogy az egész előleg lejáratának határideje egy hónappal, tehát jövő évi február végéig meg lön hosszabbítva. Ennek folytán az első részlet csak szept. végén lesz fizetendő.

* **A képviselőház** tegnapi ülésében, melyen a ház tagjai csekély számmal voltak jelen, folytató a választási törvényjavaslat tárgyalását, s délig a 21-ik §-ig haladt elő.

Külföld.

— **Franciaország:** A nemzetgyűlés jul. 23-iki viharos ülésének részleteiről a következőket olvassuk.

Első szónok Lambert d' Sainte-Croix volt. Emlékeztető a nemzetgyűlést arra, hogy Perier Kázmérral egyidejűleg ő is terjesztett be egy javaslatot s e mellett annál is inkább megmarad, mert Perier javaslata csak proclamáció és nem szervezés. E proclamáció alapjában véve mit sem változtatna a jelen helyzeten; csak egyet lehetne tudni biztosan, s ez az, hogy Mac-Mahonok hét éven a köztársaság elnöke marad, Perier javaslata nem elégíti ki a conservatíveket s csak egy pártnak akar biztosítékot adni. Azonban vannak a szabadságnak feltételei, melyek lényegesebbek és nevezetesebbek mint a kormányforma.

Ezután Perier Kázmér emelt szót: Az előttem szóló a bizottsági előadó álláspontjára állt, hogy javaslatunkat haszontalannak és veszélyesnek tüntesse fel; pedig az események megmutatták, hogy nem haszontalan, a mi javaslatunk nélkül az alkotmány bizottság most is ott állana, hol ezelőtt két hóval állt. Hónapokon át annyira nem tudott megegyezni a kiindulási pont iránt, hogy egyszer csak elkezdé tárgyalni a választási javaslatot.

Kérdel: Azért fogtak a választási javaslathoz, mert önök a feloszlást sürgették.

Perier: Én sohasem kívántam a feloszlást és ily célú javaslatot nem is csatlakoztam soha. De azon pillanatban, melyben az önök alkotmányozási tehetsége kézzelfoghatóvá lesz, szükségnek tartom a feloszlást. (Helyeslés balról.) Mért e késedelmezés és lassúság? Azért, mert igen nehéz bármely kormányformához illő törvényeket alkotni. A provisorium mindig foradalmi helyzet.

Mi kényszerítettük az alk. bizottságot, hogy terjeszse be munkáját. Azon pillanatban, melyben a monarchia lehetetlenné lett, megértettük, hogy feladatunk és kötelességünk világosan kimondott kormányformát követelni, mely más nem lehet, mint a köztársaság; s én a kormány érdekében kívánom, hogy ne elegendjék a discussióba. (Nevetés és felkiáltások jobbról.) Mindenesetre bizalommal viseltem a kormány iránt, mert hisz barátim ülnek a miniszeri székeken és nagyon kellene csudálkoznom, ha ellenségeket találnék bennök, kikben szövetségeket hittem feltalálni; Cissyy tbc ur a május 19-iki kabinetnek is tagja volt.

Itt megemlékezék szónok Targetnek Caillaux és

jó óra telhetett el, s a nap már lement, midőn Ferencz, az őrnagy vadásza jelenté, hogy a gróf épen most tért meg sétautjáról, átöltözködés végett szobájába ment, de néhány perc múlva meg fog jelenni.

Alig egy negyed óra múlva, mely Stern Fritznek egy örökkévalóságnak tetszett, jött a régen várt.

A gróf a küszöbön álló eljegyzés ünnepélye végett a legnagyobb csinnal öltözködött; a legfinomabb társalgási ruhába volt öltözve. Nyíltan, nagy izgatottsággal nézett azon pillanat elébe, mely ezutáni életére elhatározó leend. Arca halvány volt, s beesett szemei szokatlanul csillámlottak tömött szemöldei alól. Ajkain kényszerített mosoly vonult végig, midőn az őrnagyot üdvözölte. Stern Fritz előtt könnyedén meghajította magát, különben alig látszott őt észrevenni, csak midőn a szobába lépett, vetett egy vad pillantást reá, mely azt jelenté, mily kellemetlen jövedőbeli menyasszonya ezen gyűlölt rokonnak jelenléte.

Az őrnagy a vendég üdvözlése végett előrenyújtá kezét. Mily kellemetlen hideg és nedves volt a gróf keze, az öreg ur egy rövid, gyors kézszorítás után a magát visszavonta; ő igen kínos helyzetben találta magát. Még soha sem volt oly neheze a társalgás megkezdése, mint most. A lelkiismeret bántotta őt, megvallotta magának, hogy most van azon ponton, miszerint adott szavát megmásvítja.

Minden görbe ut gyűlölt volt az öreg katoná előtt, és még sem tagadhatta, hogy most cselszövénybe bocsátkozott, mely ellenkezett józan eszével; de már megtörtént, s most nem lehetett többé visszalépni; mind az őcsécének tett ígérete, mind azon óhaja, miszerint Nordenheim Henriket vejének megnyerhesse, készítették az előrehaladásra. Leküzdötte féltékenységét és egyszerű szavakban adta tudtára a grófnak leányával való bejegyzését, s a fenyegetést, melylyel azt bevégezte; ha reá áll a gróf, Elvira pedig ellene mond, akkor — végzé sohajjal az őrnagy — kényszerítve leend leánya-

Mathieu-Bodet által aláírt nyilatkozatáról, továbbá De cazes hg ama kijelentéséről, hogy a megszabadtás művének befejezése után okvetlenül meg fog szünni a pártok közötti fegyverszünet, s akkor aztán arról lesz a szó, hogy Franciaországnak állandó intézmények adassanak, hogy jövője biztosítottassék stb.

Vagy tán azt hiszik önök — így folytatja, — hogy a provisorium fogja Franciaország nagyságát és jóllétét biztosítani? Nekünk oly kormányra van szükségünk, mely elfogadja a jog sanctióját. Beszélnek nekünk a nov. 20-iki törvényről, de hiszen mi annak leghivebb támogatói vagyunk. Hogy nem szavaztunk rá ez onnan van, mert oly feltételeket kötöttünk hozzá, melyek az országot megnyugtatták volna. (Zaj jobbról helyeslés a balközépről.) Itt hivatkozik Perier Broglie hgnek e nov. 20 törvény felett tartott beszédére s azon következtetésre jut, hogy a nemzetgyűlésnek joga van proclamálni a köztársaságot. — Senki sem fog egem azzal vádolhatni, hogy én Mac-Mahon tbnagyot megátadni akarnám. De mégis azt mondom, hogy nagyon veszélyes dolog a kormányhatalmat egyetlen ember kényére bízni. (Zaj jobbról.) Nem szabad, hogy a dictatura habár nem létezik is, reményt keltsen a pártokban. (Élénk tetszés balról.)

Lambert de Sainte Croix azt mondá, hogy ne kívánjuk töltek se a mult megtagadását, se a politikai hitvallást. De ki is kívánja a mult megtagadását. És ha valaki egész életén át a conservatív elveket valotta, erőszakot követ-e el azáltal, hogy egy kormányformát elfogad. (Zaj jobbról.) Ily esetben az lehet mondani, hogy míg az egyik rész választ, a másik hozzácsatlakozik.

Mi a politikai hitvallást illeti, kérdem, vannak-e dogmák a politikában! Mi soha sem ismertük el azt az elvet, melyet az isteni kegyelem jogának nevezünk. (Zaj jobbról.) Midőn jun 25-én a jó polgároknak appelláltam, vajon nem hittem e, hogy minden politikai színezetű polgárok között vannak jó polgárok.

Szónok citálja Guizotnak egyik mondatát a kormány kötelességéről, valamint atyjának Fülöp Lajos miniszterének megjegyzését, kinek azt a szemrehányást tették, hogy feladat politikai hitvallását, mire azt felelte: „az ország az, melyet mi feladni nem akarunk.” (Tetszés balról.) Előadja továbbá Perier, hogy midőn 1848-ban a politikai szereplés színpadára lépett, nem hitte, hogy 1874-ben a köztársaságot fogja kívánni, De ha akkor valaki megmondhatta volna nekem, hogy mi fog történni, ha előre láttam volna az egyenletlenségeket nemzetünk között, s e kamara czélna nem vezetö vitáit, már akkor is azt mondtam volna, hogy megteszem kötettségemet, történjék bármi. — (Élénk tetszés balról.)

Erre Broglie herczeg ragadta meg a szót Perier javaslata ellen s miután azt a discussió végén a többség elvetette 41 szótöbbséggel, azt mondá, hogy „boszszut, nem remélt sikerű bosszút álltam ki május 16-ért.” Beszédje, röviden összefoglalva ez: Meg vagyok győződve, hogy a köztársasági elv sem erőt nem ad önöknek arra, hogy a pártokat féken tarthassák, sem pedig jogot arra, hogy az ország jövőjét szabályozzák. Franciaországnak öt republikánus alkotmánya volt, s most nem lehet tudni, hogy melyiknek értelmében akarják a köztársaságiak a republicát szervezni, mert míg a balközépiek elfogadják a kétkamara-rendszert, a többiek Gambettával és Louis Blanc-kal elvetik azt.

Ha valamely országban oly mély gyökeret vert

nak tett nyilatkozatát végrehajtani, és őt magától vérző szívvvel eltaszítani.

Sarentin gróf látható nyugtalansággal halgatta az őrnagy beszédjét; nem nézett az öreg ur szeméibe, tekintete a földön nyugodott; ott állott egyik kezével a szék karjára támaszkodva, másik leeresztett kezével kalapját tartva, melyet nem tett le. Mily mélyen hatotta meg őt az őrnagy közleménye, azt a leeresztett kéz göröcs rángatózásain lehetett látni, a kalapot eléjté, s midőn fel akarta venni, szédült a lehajlásnál.

„Legyen nyugodt kedves barátom!” szölt az őrnagy résztvevőleg. „Szavaim megrendítették őnt; de biztosítom őnt, hogy ígéremhez hű maradok. Ha őn arról, hogy az eljegyzés ma végbemenjen, önként le nem mond, akkor vagy megtörténni, vagy nem leányom többé Elvira. A jó és rossz fogadást, egyaránt meg fogom tartani.”

Sarentin gróf ismét visszanyerte lélekjelenlétét. Bár vonásain még mindig sajátságos rángatózás vonult végig, még keze is reszketett; mindazáltal erőszakolt nyugalommal képes volt felelni: „Nem, őrnagy ur, ennek nem szabad megtörténni. A világ minden kincséért nem akarok eszközölje lenni annak, hogy atya és leány között a kötelek örökre elszakítsassék. Nem adom fel azon reményemet, hogy Elvira szerelmét még ki fogom magamnak vívni; és ezért megtartom önnök szavát, ellenben lemondok arról, hogy ez estve tartassék az eljegyzés ünnepélye; ez csak akkor történik meg, ha sikerülni fog leendő nőm szerelmét, vagy regálabb nagy-rabecsilését kivívnom. Engedje meg, hogy ezt magának Elvira kisasszonynak mondjam, talán sikerül ez által kissé szelidíteni azon megvetést, melyet eddig érdemtellenül viselnem kellett.”

(Folyt. köv.)

valamely államfor köztársaság. Ang volna azt megtám törvények nélkül van. Önök a conse foglalva a radicalok jök a monarchisták illeti, mint Perrier hagyta, nem lehet elfogadni. Az egye Mahon hatalma Franciaország, ho még ez elv is rev kormány lehetővé rülmények között, „csak a l l a m e s is következett. — többség a köztár volna-e többség, nek a köztársaság és feloszlásával a többség, mely nem volt rá képes helyezni s itt arra mig ő volt a minis Mac-Mahonból elke Mahon egyébiránt sem fog visszaelm Párisból írják, siet deert. Szölt még igen ékesen Dufau az lett, hogy ugy és feloszlása írta

T. szerkesztő játlagos különböző folyamában, tovább lési terén is egyar ségnek s ez által szelni való anyagot alig jut időnk a tá ott a hol kellene v mit tenni, nagyon nyi bizonyos, hogy zataival, még ha o látsunk törödni; a napoljuk, vagy más napra férfiak és n minálunk mostaná afrikai tikkasztó hó egy kissé a társad s annak változatos nyugvó szellemünk den bizonnal fára

Miután pedig egyuttal a társadal czélja, a közérdek lanyozni, s tette sorozatából fogok é cses lapjának meg tisztelt olvasóit érd Szinidényünk hetöleg Bokody jel színtársulatát fogja a színi szemlélt egy csak a Pestről lerá tal néhány szerez megírni. Tavaszí és évben feltűnően él időnek valamennyit ily táncmulatságu az előkészületek, kintetében az előb nyezni fognak. Kül jövő hó 2-án, mely nyári táncvizgalm nagy reményekre j

A szent Cec kaszinó üdvöszomja színó szerencsés lé párt e bagoly fés holdvilágnál erősen ilyen sületlenségét tudni, hogy reperto bok vannak, mikhé böi hullottak alá a

Városunk is kenységéről. A vas nala, már csak ez lén diszes népkér dícséretre méltó; s homályban, leglátó helye lesz közönsé a városra nézve ál kórház létesítése is a jelenleg tanító k Jakab utca végén. Ferenczrendüek ide édes semmittevés e — e czélna 24 ez megvan vásárolva;

Előfizetési feltételek: Hoz fordva vagy vidékre évre 10 frt. Félévre 5 frt. 50 kr. Egy óra 1 frt. a kiadóhivatalban a c.

A jó

A hires job pota alig tünt még a román vasuti kalmával. Emlékezni ezen átkos törvélegfontosabb anyosszu sorára áldofogadtatott el 107 Hol volt itt párti többség? Valóban hiábáljuk.

Ha leszámítva vatali állásuknál birhatnak politikai s ha ehhez hozzá együtt szavazott szász urakat nem ama kárhuzatos t más, nem a valóde denféle mestersége szavával, szép szozott egyénekkel párti kisebbségnek

S nem első i utóbbi időkben, m lem a deákpárt k kán mutatja mag sereg előtt, s m Bittóféle tehetsége ország kormányá Azóta gyakran két sége s csakis az e és eszközökkel é hogy az ellenzék fontosabb kérdése jék, s ki ne ragad kezekből a kormá

Valóban így lakozás megszava „Jó nekünk napot,“ gondolák lajdonosai, s miu folytán az államp tak s ásitoznak n megszavazása nélk manynak, hogy o a pénzzavarból, s ijesztgetett: gondo ellenzék, melynek tott ezen fontos k ségben maradjon. get minden áron, árán is.

A jó horvát mány végmenedé rángattattak elő, tak, hogy segítségk szalmaszálhoz is l mányt.

De hiszen, a zik ingyen, gondo atyáink s jól tud

án y-növendékei, 1/412-ől 1-ig az általános képezde n n v e n d é k e i, d. u. 5-ől estig: a felső énekiskola leán y-növendékei. Kelt Debreczen 1874. jul. 27. Sz. Nagy Károly h. igazgató, Gyűgyey József jegyző.

Imre Sándor, A magyar irodalom és nyelv rövid történetének harmadik kiadását vettük. A napi sajtó részleteiben ismertette a két első kiadást, s irodalmi becsénél fogva kiváló dicsőre méltatta. E legújabb kiadás, a kor kívánalmához és az irodalom újabb fejlődéséhez képest a szükséges javításokkal, bővítéssel ellátva, — nagy gondal ujjalag át lett dolgozva. A csinos kiállítás, a városi nyomda, valamint a kiadó: ifj. Csáthy Károly gazd acad. könyvtárus dicsőre mélt. Ára 1 frt. 80 kr.

A gazdászok szombaton végezték be nyilvános vizsgáikat, s mielőtt utra indultak volna, hogy a világba szétmenve tanítsanak mindeneket azon tudományokra, melyeket az ő tanítóiktól hallottak vala, — a dolog érdemihez méltólag és elmaradhatatlan szokás szerint bucsu estélyt tartottak és ezután Balázs Kálmán né p z e n é s z ü n k segítségével minden egyes tanárunknak éjjeli zenét adtak. Valóban e tényből arra lehet következtetni, hogy tanárok és tanítványok között azon dicsőrendő viszony uralkodik, amely minden felsőbb tanításhoz szükséges.

A vasárnapi menyőhullásról tegnapi számunkban közöltékhez még a következőket csatoljuk: Leccsapott a villám Naputezán is Király József szíjjártó házába. A házi asszony a konyhában ült — lábánál a ház hű őrzője egy komondor hevert. A villám vakító fényvel árasztotta el a konyhát, a sok konyhaedény dívbire, darabra törve, esőrpölvé hullott le; a házi asszony, kit a villámszíkra nem érintett közvetlenül, eszméletlenül roskadt össze, s a hű komondor azonnal élettelenül terült el. Király Józsefné pár óra múlva magához jött, s ma már veszélen kívül van. — Beleccsapott a villám egy olyan kutba is, melyben 2 öl mély víz volt, s a víz tökéletesen eltűnt a kutból.

Aligha jégeső nem volt tegnap valahol, mert a lég este fele ily igen kihűlt, hogy az őszikabát sokak által igénybe vétetett. Ma a reggel is hűvösebb volt a szokottnál, mely aztán szép, derült, napfényes időnek engedett helyet.

A pércsi soron az elmúlt napokban már oly

drága volt minden, mintha nem is a nyár derekán, hanem a télközepén lettünk volna. Minden zöldség ki volt száradva már; azonban a pár napi esőzés oly jótékony hatással volt, hogy ma a pércsi sor a zsufolásig rakott volt, s az árak is tetemesen csökkentek. A mai heti gabnavásár nem valami nagy látogatottságnak örvendett.

Városunk derék polgármestere Kovács Lajos ur egészsége helyreállítása végett a bikszádi fürdőben időzik, s örömmel közöljük egy onnan kapott magán-értesítés nyomán, hogy a fürdő kitünő hatással volt polgármesterünk egészségére, s már pár nap múlva vissza fog térni, s elfoglalandja hivatalát.

Nt. Sztaril Ignác ur, ki városunkban mint római cath. segédlelkész több éven át működött, s nemcsak lelki hívei, hanem általában az egész város közönsége előtt köztisztelőnek és szeretetnek örvendett, ma vett végbucsat városunktól s hivatott, hogy a furtai r. cath. lelkézi állomást, melyre megválasztott, elfoglalja. Legjobb kívánatunk kísérje át új állomáshelyére.

A nagytemplomi toronyóra még mindég bomlott állapotban van, pedig bizony elkészíthetett volna már, mióta a Vecsey harang elhelyeztetett. Sajnálnók, ha azt az orgonacsínáló mesterembert kellene végzűk-ségből igénybe venni, a ki, mint azt minap említettük egy szomszéd helység toronyórájának reparálását elvállalta.

Báró Edelsheim-Gyulai orsz. katonai főparancsnok nem szállott ki városunkban a vasutról, hanem keresztülutazott itt, s Kassára ment. Tudósítónk abban tévedett, hogy őt a vonatról leszállani látta, s nem időzvéen tovább a pályaudvarban, azon hitben volt, hogy a főparancsnok városunkban marad. Különbén még ma sincs határozottan kijelölve a nap, a melyen ide érkezik.

Hamisított 1 firtos bankjegyet, tartóztatott le ma reggel a rendőség, az azon tudani akaró csizmadialeányval együtt; a bankjegy a lehető tökéletes, csak hogy halványabb színű, minthogy fényképezés által van készítve.

Az itteni piarista rend V. M. nevű tagja a napokban a rend tagjai közül, valamint a katolikus egyházból kilépett.

Libaügy. Közelebb felmerült kellemetlenségek alkalmából a rendőség részéről közhírré tétetik,

hogy ugynevezett „libalegelő“ sehol a város alatti területeken kijelölve nem lévén: a libáknak a közlegelőknön, vagy bármely helyeni legeltetése szigorúan s büntetés terhe alatt jövőre nézve is tiltatik.

A víz, mint gyujtogató. A vasárnap délután esett esővíz egy vargautcai külvárosi háznál valami deszka épületben eladás végett elhelyezett oltatlan mézshez beférkőzött, s természetesen a méz ez által megoltatván, oly nagy meleget fejtett ki, hogy a raktár deszkázatát lángra lobbantá, de a háziak s az értesített rendőség a tüzet ideje korán elfojták.

Szerencsefia. Egy helybeli ruhakereskedő a legutóbbi prágai húzáson az 1. 5. 50. három számmal 4800 firtos ternőt nyert. Ritka szerencse ebben a krachos világban.

Három ló szuratott le ma délután rendőri intézkedés folytán. Mindhárom veszedelmes ragályos betegségben szenvedett.

A „Debreczeni Ellenőr“

— eredeti távirata. —

Karlovitz, jul. 28. Ma érkezett le a congressushoz a király leirata.

Páris, jul. 28. Az a hír, hogy MacMahon az elnapolás előtt üzenetet fog intézni a nemzetgyűléshez. A lapok megröjják a párisi érsek azon kibocsátványát, melyben az olasz kormányt mégtámadja.

Róma, jul. 28. Hivatalosan megczáfolják azon terjesztett hírt, hogy a király élete ellen merénylet követtetett el.

Versailles, jul. 28. A kezdeményező bizottság ajánlja figyelembe venni Mallevillenek a kamara feloszlátásáról szóló javaslatát. A vita e felett ma folyik.

Felelős szerkesztő: Szabó Antal.

Főmunkatárs: Hamar László.

H I R D E T É S E K

Tiszavidéki és arad-temesvári vasut.

1874. évi május hó 20-tól kezdve, további intézkedésig.

I. Bécs és Budapestről Kassafelé.				IV. Kassáról Budapest és Bécsfelé.			
ó. p.	napsz.	ó. p.	napsz.	ó. p.	napsz.	ó. p.	napsz.
Sécs északiv. in.	8 10	este	8 20	regg.			
állam v.	8 20		8 30				
Budapest	7 30	regg.	6 3	este			
	1. 2. 3. o.		1. 2. 3. 1. o.		3. 4. o.		
Czegléd	10 18	délel.	9 1	este	4	—	regg.
Szolnok	11 22		10 26	éjjel	6 16		
P.-Ladány	2	délut.	1 52		11 36	délel.	
Debreczen	3 51		4 30	regg.	2 30	délut.	
Nyiregyh.	3 39		7 48		3 4	osz. (érk.)	
Szerencs	3 4	este	11 27	délel	4 30	r. *)	
Miskolcz érke.	9 1	éjjel	1 5	d. u.	6 37		
Miskolcz indul	9 25	éjjel	1 51	dé. u.	8	—	r. *)
Kassa érke.	11 5		6	—	11 13	délel	

II. Bécs és Budapestről Arad és Temesvárfelé.				V. Temesvár és Aradról Budapest és Bécsfelé.			
ó. p.	napsz.	ó. p.	napsz.	ó. p.	napsz.	ó. p.	napsz.
Bécs északiv. in.	8 10	este	8 20	regg.			
állam v.	8 20		8 30				
Budapest	7 30	reggel	6 3	este			
	1. 2. 3. o.		1. 2. 3. 1. o.		3. 4. o.		
Czegléd	10 18	délel.	9	—	6 30	regg.	
Szolnok	11 12		10 15	éjjel	8 54		
Mező-Túr	12 22	délut.	1 5		11 42	délel.	
Csaba	2 1		2 55	regg.	4 16	délut.	
Szerencs	3 36		5 35		7 33	este	
Arad érke.	3 51		—		—		
Arad indulás.	3 51		—		—		
Vinga	4 43		7 1		—		
Temesvár érke.	5 40		8 36		—		

III. Bécs és Budapestről Nagyváradfelé.				VI. Nagyváradról Budapest és Bécsfelé.			
ó. p.	napsz.	ó. p.	napsz.	ó. p.	napsz.	ó. p.	napsz.
Bécs északiv. in.	8 10	este	8 20	reggel			
állam v.	8 20		8 30				
Budapest	7 30	regg.	6 3	este			
	1. 2. 3. o.		1. 2. 3. 4. o.				
Czegléd	10 18		9 18				
P.-Ladány	2 35	délut.	2 10	reggel			
B.-Ujfal.	3 35		3 42				
N. Várad érke.	4 47		5 21				

VII. Nagyváradról Budapest és Bécsfelé.			
ó. p.	napsz.	ó. p.	napsz.
N. Várad indul	11 22	délut.	9
J.-Ujfal.	12 28	délut.	10 27
P.-Ladány érke.	1 23		11 45
Czegléd	5 49		5 54
Budapest	8 41	este	8 46
Bécs államv.	6 11	regg.	6 22
„ északi v.	6 24		6 32

A vonatok indulási ideje a közbeeső állomásokról, valamint azok csatlakozása Aradon, Csabán, Debreczenben, Kassán, Miskolczon, N. Váradon, Nyiregyházán, Szerencsén, Szolokon és Temesvárott, a pályaudvarokon kifüggesztett menetrendekből tudható meg.

*) Minden szerdán és szombaton.

Az üzletigazgatóság.

Laptulajdonos **Molnár György.** Kiadja a könyv- könyvkiadó s kártyagyári részv. társulat Debreczenben.

Bikk és tölgyfa-szén

Posszert Jánosnál Debreczenben piacutca 1903-dik számú sajtá házában a Teleky-utczával (szép-utczával) szemben. Legkisebb mennyiség 1 zsákkal hozzávetőleg 40 fontnyi adatik és bármily nagy mennyiséggel is a raktár pontosan szolgál. Vidéki megrendelések színte pontosan foglaltatottatnak. — Kiszárazási ára 100 bécsi fontnak 1 frt 60 kr.

Haszonbérbe adandó.

Biharmegye Szent-Márton községe határában levő 739 hold tagosított, szántó, kaszáló és legelőből álló birtok, a jövő 1875-ik év január 1-ső napjától egy vagy több évre haszonbérbe kiadó.

A fentnevezett birtok az újfalusi vasuti állomástól 20 percznyi távolságra esik.

Értekezhetni a tulajdonossal Debreczenben nagyvárad-utca 2090. sz. a.

13. 3—3.